

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. BALANDŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 282 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. BIRŽELIO 11 D. NUTARIMO NR. 697 „DĖL MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

(TAP NR. 22-2134; TAIS NR. 22-10470(3))

2022-12-09 Nr. NV-3545

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM)

2. Projekto tikslas – pripažinti netekusiais galios pavedimus ŽŪM parengti ir patvirtinti Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisykles bei parengti ir patvirtinti teisės aktus, reikalingus prekybai savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais, kuriais viešosiose vietose prekiauja ūkininkai, bitininkai ir kiti šių produktų gamintojai.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 282 2 punktu ŽŪM pavestą: 2.1. suderinus su SAM ir VMVT, parengti ir patvirtinti Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisykles; 2.2. suderinus su VMVT, parengti ir patvirtinti teisės aktus, reikalingus prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais, kuriais viešosiose vietose prekiauja ūkininkai, bitininkai ir kiti šių produktų gamintojai, reikalavimams supaprastinti ir šiai prekybai plėsti.
- Vykdamas pavedimus, žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-355 patvirtintos *Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklės* (toliau – Taisyklės), o 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-357 – *Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašas* (toliau – Aprašas).
- Taisyklių tikslas – užtikrinti turgavietėse parduodamų maisto produktų atsekamumą, saugą ir kokybę, turgavietėse ir prekybai žemės ūkio ir maisto produktais skirtose viešosiose vietose parduodamų produktų kiekinę ir gautų pajamų apskaitą, sudaryti sąlygas savo ūkyje išaugintiems žemės ūkio produktams ir iš jų pagamintiems produktams parduoti galutiniam vartotojui. Šiuo metu galiojančiose Turgaviečių darbo taisyklėse nustatyti reikalavimai turgavietės teritorijai, patalpoms, įrangai ir inventoriui, taip pat prekybos reikalavimai bei reikalavimai atsakingiems turgavietės asmenims ir prekiautojams, taip pat turgavietėje ar viešojoje prekybos vietoje parduodamos mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų apskaitos duomenų suvedimo į turgavietės e. žurnalą bendrosios nuostatos. Aprašo tikslas – supaprastinti ir taikyti vienodus reikalavimus prekybai savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais, kuriais viešose vietose prekiauja šių produktų gamintojai, ir sudaryti sąlygas šiai prekybai plėstis.
- ŽŪM nuomone, kad tiek Taisyklių, tiek Aprašo tikslai, susiję su maisto produktų atsekamumo, saugos ir kokybės kontrole, yra pasiekiami taikant horizontaliuosius ES ir nacionalinius teisės aktus, kuriais vadovaudamasi VMVT atlieka valstybinę maisto produktų prekybos turgavietėse kontrolę (planinius patikrinimus rizikos pagrindu pagal VMVT teritorinių padalinių parengtus ir patvirtintus metinius valstybinės kontrolės planus). ŽŪM pažymi, kad maisto srities teisės aktai nenustato reikalavimų turgavietėse parduodamų produktų kiekiniai ir gaunamų pajamų apskaitai, todėl ji neturėtų būti atsakinga už šią sritį.

4. Projekto esmė: siūloma pripažinti Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 282 2 punktą netekusiu galios. Patvirtinus šį pakeitimą, netekusiais galios būtų pripažinti minėti žemės ūkio ministro įsakymai, kuriais patvirtintos Taisyklės ir Aprašas.

Projektu siekiama nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- anot ŽŪM, priėmus Projektą, o vėliau pripažinus netekusiais galios Taisyklių reikalavimus, būtų atsisakyta perteklinio reglamentavimo, taip pat sumažėtų administracinė našta tiek kontrolės institucijoms, tiek ir mėsa, mėsos produktais, paukštiena ir paukštienos produktais prekiaujantiems ūkio subjektams (š. m. spalio mėn. duomenimis, Lietuvos turgavietėse prekybą mėsa, mėsos produktais, paukštiena ir paukštienos produktais vykdė **181** juridinis asmuo, **852** individualia veikla užsiimantys asmenys ir **9** ūkininkų ūkį įregistravę asmenys): 1. Atsisakius reikalavimo pildyti šiuo metu vis dar galiojančių popierinių Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų apskaitos žurnalą, administracinė našta sumažėtų **585 683 Eur**; 2. Atsisakius reikalavimo pildyti Turgavietėje ar viešojoje prekybos vietoje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų elektroninį apskaitos žurnalą, administracinė našta sumažėtų **1 789 500 Eur**;
- Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Derinimas:

- ŽŪM Projektą du kartus skelbė TAIS sistemoje derinti su suinteresuotomis institucijomis ir asocijuotomis verslo struktūromis, 2022-09-28 suorganizavo tarpžinybinį pasitarimą institucijų pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams aptarti;
- suderinta be pastabų su SAM, TM, VRM, VMVT, Konkurencijos taryba, Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacija, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija bei asociacija „Lietuvos Prekyvietės ir Turgavietės“;
- lieka neatsižvelgta į EIM, VMI pastabas (keliami klausimai dėl Projekto poreikio pagrindimo trūkumo, teisinio reguliavimo poveikio vertinimo, alternatyvų įvertinimo tikslingumo, galimai atsirandančių spragų teisiniame reguliavime – argumentai dėl neatsižvelgimo pateikti derinimo pažymoje), kurios nepritaria Projektu siūlomam teisiniam reguliavimui. FM pateikė pastabą, kad teikime nėra įvertintas Projekto ir atitinkamai ministro įsakymo, kuriuo patvirtintos Taisyklės, pripažinimo netekusiu galios galimas poveikis turgavietėse atitinkamais maisto produktais prekiaujančiųjų veiklos skaidrumui. Siūlo papildomai įvertinti VMI nepritarimą Projektui ir VMI išvadoje pateikiamą informaciją apie turgavietėje ar viešojoje prekybos vietoje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų elektroninio apskaitos žurnalo pildymo supaprastinimą, siekiant sumažinti turgavietėse maisto produktais prekiaujantiems tenkančią administracinę naštą.

6. Atitiktis Vyriausybės programos nuostatomis – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – gavus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą ir atsižvelgiant į išliekančias aktualias Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos pastabas, siūloma Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (II dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37052098722; +37066842325, el. p. vaidas.talacka@lrvt.lt